

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2020-12-01
2020:67SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

SKÄLBakgrund

Licenshavaren är anställd hos ett anslutet företag och innehavare av aktiv licens hos SwedSec Licensiering AB ("SwedSec").

Företaget har anmält att licenshavaren har överskridit sitt mandat genom att ge kunder räntepåslag på fasträntekonto samt att han felaktigt registrerat försäljningar i verktyget för försäljningsuppföljning.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSecs disciplinutskott överlämnat ärendet till disciplinnämnden och föreslagit att licenshavaren, avseende överskridande av sitt mandat, meddelas en varning.

Företaget har anfört i huvudsak följande:

Licenshavaren var vid tiden för de aktuella händelserna anställd som privatrådgivare hos företaget. Han anses som senior och har god kompetens i fråga om placeringar. Han hade därför ansvaret för en kundstock med stora placeringsvolym. Under vintern 2019 lämnade han sin tjänst som privatrådgivare för att gå vidare som chef inom en annan del av företaget. Licenshavarens kundstock delades därför ut på hans kollegor.

Fasträntekonto

I början av 2020 hade en av kollegorna ett möte med en av licenshavarens före detta kunder, som hade ett fasträntekonto bundet i sex månader som skulle förlängas. På kontot hade kunden ett räntepåslag om 0,10 procent. Påslag på ränta vid fasträntekonto får endast ges i undantagsfall och det ska i så fall godkännas av närmaste chef, vilket tydligt framgår av

företagets instruktion om attest, utanordning och delegering. Licenshavaren uppgav på fråga att närmaste chef hade godkänt räntepåslaget. När kollegan inte trodde på denna uppgift, ändrade licenshavaren sig och sa att det var chefens chef som lämnat godkännandet. Varken närmaste chef eller chefens chef hade godkänt räntepåslaget. Vid en direkt fråga om det fanns fler kunder som fått påslag på räntan svarade licenshavaren nekande. Det visade sig emellertid att en av de andra kollegorna på kontoret nyligen träffat en av licenshavarens kunder, som undrat vad kollegan ”kunde göra med räntan”. När kollegan var tydlig med att räntan var enligt listpris svarade kunden att denne brukade få en bättre ränta. Kollegan tittade på kundens fasträntekonto och såg att där fanns ett påslag på räntan med 0,10 procent. Vid kontroll fann övriga kollegor att de av licenshavarens kunder som var inbokade hos dem den närmaste tiden hade fått ett påslag på räntan. Chefen tog därefter fram en förteckning på fasträntekonton i licenshavarens kundstock, varvid det framgick att 17 kunder hade fått ett räntepåslag i strid med instruktionen. Detta rörde sammanlagt 25 procent av de aktiva fasträntekontona som licenshavaren hade lagt upp.

Licenshavarens agerande utgör en överträdelse av företagets instruktion. Företaget delar inte hans uppfattning att instruktionen går att tolka så att rabatten inkluderar rabatt på fasträntekonto, inte heller att beslutsnivåerna beskrivs otydligt i instruktionen. Det utförs stickprovskontroller och företaget har inte funnit att övriga medarbetare har tolkat instruktionen på det sätt som licenshavaren nu gör gällande. Företaget noterar att ingen av licenshavarens förklaringar i ärendet har framkommit i mötena med företaget efter att de rapporterade felaktigheterna uppdagades. Vidare har han till företaget erkänt att han gått utöver sitt mandat med att höja räntan, men uppgett att det gjordes för kundens och företagets bästa.

Försäljningsstatistik

I januari 2020 träffade licenshavarens kollegor flera av hans före detta kunder. Några av kollegorna uttryckte att de förvånades över att licenshavaren slarvat med inhämtandet av kundkännedom, och en av kollegorna ifrågasatte, efter att ha träffat en av licenshavarens kunder, om försäljningssiffrorna stämde eftersom det var så många andra fel. Under februari 2020 tog därför chefen fram all registrerad försäljning som licenshavaren registrerat under 2019 i verktyget för försäljningsuppföljning, och gick igenom samtliga registreringar genom att stämna av mot fondportalen och rådgivningsdokumentationen.

Vid stickprovskontroll identifierades ett flertal felaktigheter avseende registreringar för 2019, bl.a. avseende engångsplacering i fond, månadssparande och pension. De felaktiga registreringarna har gjorts systematiskt under 2019 och skett samtliga månader, utom augusti då licenshavaren haft semester.

Av de kunder företaget undersökt har licenshavaren under 2019 registrerat vissa kunder på korrekt sätt och vissa kunder på felaktigt sätt. Om man är av uppfattningen att registreringerna skulle gå till på ett visst sätt tyder detta på medvetna felregistreringar för att förbättra statistik snarare än feltolkade instruktioner. Licenshavaren har hävdade att han inte är ensam om att

registrera försäljning som han gjort. Företaget tillbakavisar detta, eftersom företaget vid utförda stickprovskontroller inte har funnit att samma tillvägagångssätt har använts av någon annan.

Licenshavaren har aldrig påtalat den påstådda otydlighet som han gör gällande, varken i individuella möten med chef, i grupp eller i samtal med kollegor. Licenshavaren har också hävdad att närmaste chef aldrig påpekat att ärendena är felregistrerade i uppföljningsmöten. De månatliga uppföljningsmötena syftar dock till att löpande följa upp medarbetares mål och prestationer och inte till att detaljgranska hur en medarbetare arbetar i ett visst system.

Sammanfattning

Licenshavaren är en senior medarbetare i företaget. Företaget anser det därför som mycket märkligt att licenshavaren missuppfattat instruktioner och arbetsmetoder, vilket övriga kollegor inte gjort, utan att diskutera detta i något forum i företaget. En missuppfattning borde rimligen medföra enbart felregistreringar, alternativt om två tillvägagångssätt använts borde vägledning ha sökts hos närmaste chef, vilket inte har skett. – Licenshavarens agerande utgör enligt företagens uppfattning överträdelser av instruktionen för attest, utanordning och delegering samt av företagens etikpolicy.

Licenshavaren har medgett att det förekommit brister i vissa ärenden, men bestritt att han medvetet skulle ha brutit mot några regler. Han har via sitt ombud anfört i huvudsak följande:

Fasträntekonto

Det är korrekt att han gett vissa kunder rabatt på fasträntekonto, men det bestrids att han gjort detta i strid med instruktionen. Han var av uppfattningen att det låg inom hans mandat att lämna aktuella rabatter. Under en punkt i instruktionen framgår att varje medarbetare kan godkänna inläggning, ändring/justering av priser/avgifter om ett belopp om högst 1 000 kr per kund och tillfälle. Det framgår inte att den justeringen inte kan avse rabatt på fasträntekonto. Han har i efterhand förstått att företagens tolkning av instruktionen innebär att rabatt på fasträntekonto i den storlek han gett endast kan ges under en annan punkt i instruktionen och att den rätten inte tillkom honom i den roll han hade när rabatterna gavs. Instruktionen är otydlig i fråga om beslutsnivåer.

Han medger att han gått utöver sitt mandat efter att han fått klart för sig hur företagens instruktioner ska tolkas. Företaget har i sin inlaga i ärendet hävdad att ingen annan medarbetare har tolkat instruktionen på samma sätt som han. Det är inte trovärdigt att företaget skulle ha den vetskapen om alla medarbetare.

Försäljningsstatistik

Företaget har påtalat att det skett flera felaktiga registreringar i säljverktyget. Han bestrider att han medvetet brutit mot några riktlinjer. Han fick någon gång under 2018 en fråga från en kollega om och hur omplaceringar skulle registreras i säljuppföljningen. Kollegans ärende handlade om ett fondinnehav som skulle flyttas från en kapitalförsäkring till ett investerings-sparkonto. Han kunde inte omedelbart ge ett klart svar och bad kollegan att fråga någon annan. Kollegan återkom till honom med besked att affären skulle registreras i säljuppföljningen. Han hade ingen anledning att ifrågasätta det. Det fanns vid den tidpunkten inte någon skriftlig handledning eller instruktion om hur registrering i säljuppföljningen skulle göras. Han uppfattade kollegans besked som att byten av fonder skulle registreras i säljverktyget och började själv att göra så. Samma sak gällde höjning av månadssparande. Han uppfattade att hela månadssparandet, inte bara höjningen, skulle registreras. Han har vid flera tillfällen under de månatliga uppföljningar som han haft med sin dåvarande chef kommenterat resultatet i säljuppföljningen och redovisat att det innehåller byten av fonder. Chefen ställde aldrig någon följdfråga eller kommenterade registreringarna.

I de ärenden där det av rådgivningsdokumentationen framgår att kunden ska ha ett månadssparande men det inte registrerats, är det möjligt att kunderna tagit bort månadssparandet innan det startades. I de ärenden där befintligt månadssparande har registrerats som nyförsäljning trots att det inte gjorts någon förändring har kunden uttryckt att ändamålet med sparandet ändrats, därav registrering av pension och månadssparande. När det gäller registreringar av pension har han uppfattat att placeringarna ska registreras som pension om kunden uttrycker att sparandet ska användas för att trygga sin pension. I vissa av sparalternativen är kontona inte spärrade för uttag och då är det naturligtvis svårt att med säkerhet veta att sparandet inte kommer att användas till något annat i framtiden, vilket gäller alla kunder. Om kunden uppgett att placeringen avser pensionsändamål har han registrerat placeringen som pension i säljuppföljningen. Han har dock nu full insikt i företagets uppfattning om när pension ska registreras.

Att ingen annan medarbetare har gjort på samma sätt vad gäller registrering av försäljning stämmer inte. Det är inte heller trovärdigt att företaget skulle ha den vetskapen om alla medarbetare. De eventuella fel han gjort sig skyldig till har inte skett medvetet i strid med reglerna. Företaget anser att det är märkligt att han inte informerat företaget eller i något av företagets forum diskuterat de instruktioner som han missuppfattat. En missuppfattning är till sin natur ett tillstånd där man felaktigt tror att det förhåller sig på ett visst sätt och det är därför inte alls märkligt att han inte meddelat företaget att han missuppfattat reglerna innan han själv visste det.

Sammanfattningsvis medges att det förekommit brister i vissa ärenden. Han arbetar numera inte i en rådgivande roll. Skulle han hamna i en liknande situation framöver där han har att registrera säljuppföljning är han införstådd med företagets uppfattning om hur det ska göras och han kommer att efterfölja det med största noggrannhet.

Överväganden

Ingen av parterna har begärt muntlig förhandling. Disciplinnämnden har tagit del av handlingarna i ärendet.

Disciplinnämnden gör följande bedömning.

Fasträntekonto

Licenshavaren var anställd i företaget som privatrådgivare vid tiden för de aktuella händelserna. Av en i ärendet ingiven förteckning avseende delegeringar – befogenheter för licenshavaren som privatrådgivare – framgår att ledningen för företaget har beslutat en viss befogenhetsnivå avseende inlåning med avvikelse. Vidare framgår det av instruktionen för attest, utanordning och delegering att denna nivå inte medför behörighet att ge någon avvikelse på fasträntekonto. Av instruktionen läst tillsammans med förteckningen avseende licenshavarens befogenheter får det anses klart framgå att han överskridit sitt mandat avseende avvikelse från fasträntekonto. Agerandet strider följaktligen mot företagets regelverk.

Försäljningsstatistik

Företaget har anmält att licenshavaren under 2019 systematiskt gjort felaktiga registreringar i företagets verktyg för försäljningsuppföljning och i denna del gjort gällande att han brutit mot företagets etikpolicy. Licenshavaren har bestritt att han medvetet brutit mot några riktlinjer. Han har förklarat att han fått besked från en kollega om hur registrering skulle ske och att han inte har haft anledning att ifrågasätta det beskedet samt uppgett att det vid aktuell tidpunkt inte heller fanns någon skriftlig handledning eller instruktion om hur registreringen i säljuppföljningen skulle göras. Företaget har inte bemött denna invändning eller redovisat några skriftliga regler om hur registreringarna skulle utföras i verktyget för försäljningsuppföljning. Det finns mot denna bakgrund inte skäl att ifrågasätta licenshavarens uppgift att han utfört registreringarna på ett sätt som han trodde var korrekt. Det framgår inte heller av företagets anmälan vilka konsekvenser för licenshavarens egen del de påstådda felaktiga registreringarna har lett till mer än att de medfört ett förbättrat försäljningsresultat för honom. Det är därmed inte visat att licenshavaren, som företaget påstått, agerat i strid med reglerna i företagets etikpolicy.

Licenshavarens agerande, att i flera fall överskrida sitt mandat avseende avvikelse på fasträntekonto, har medfört att viktiga regler överträtts. Det är grundläggande att inte gå utanför sin behörighet. Disciplinnämnden delar utskottets uppfattning att påföljden bör bestämmas till en varning.

På disciplinnämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Ann-Christine Lindeblad, justitierådet Petter Asp, bolagsjuristen Mats Beckman, direktören Carl-Johan Högbom och f.d. chefsjuristen Jan Persson.